

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Л. Д. Удалова, Д. О. Савицький,
В. В. Рожнова, Т. Г. Ільєва

ФУНКЦІЯ
СУДОВОГО КОНТРОЛЮ
У КРИМІНАЛЬНОМУ
ПРОЦЕСІ

МОНОГРАФІЯ

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2015

УДК 343.1(477)
ББК 67.411(4Укр)
Ф 94

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Національної академії внутрішніх справ
(протокол № 20 від 20.10.2014 р.)*

Рецензенти:

Шепітько В. Ю., доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України;

Іщенко А. В., доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України.

Ф 94 **Функція судового контролю у кримінальному процесі** [текст] монографія / Л. Д. Удалова, Д. О. Савицький, В. В. Рожнова, Т. Г. Ільєва. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 176 с.

ISBN 978-611-01-0685-6

У монографії на основі викладених розробок подаються наукові знання про функцію судового контролю у кримінальному процесі.

Досліджено нагальні проблеми здійснення судового контролю у кримінальному процесі. Розкрито порядок прийняття рішення про застосування запобіжних заходів, про відсторонення від посади, про тимчасовий доступ до речей і документів та про застосування інших заходів забезпечення кримінального провадження.

Приділяється увага питанню про надання дозволу на проведення гласних слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій та проведення інших процесуальних дій.

Досліджено питання оскарження рішень, дій і бездіяльності слідчого та прокурора й порядок розгляду скарг на рішення, дій чи бездіяльність слідчого та прокурора.

Монографія буде корисною для науковців, викладачів, студентів і курсантів юридичних факультетів вищих навчальних закладів, а також для працівників правоохоронних органів.

УДК 343.1(477)
ББК 67.411(4Укр)

ISBN 978-611-01-0685-6

© Л. Д. Удалова, Д. О. Савицький, В. В. Рожнова, Т. Г. Ільєва., 2015.
© «Центр учбової літератури», 2015.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	5
ВСТУП	6
Розділ 1. Загальнотеоретичні питання здійснення функції судового контролю у кримінальному процесі	9
1.1. Становлення та розвиток законодавства і науки щодо здійснення функції судового контролю у кримінальному процесі	9
1.2. Поняття, сутність функції судового контролю у кримінальному процесі та межі її здійснення	20
Розділ 2. Прийняття слідчим суддею рішення про застосування заходів забезпечення кримінального провадження	34
2.1. Прийняття рішення про застосування запобіжних заходів	34
2.2. Прийняття рішення про відсторонення підозрюваного від посади.	61
2.3. Прийняття рішення про тимчасовий доступ до речей і документів	68
2.4. Прийняття рішення про застосування інших заходів забезпечення кримінального провадження	73
Розділ 3. Надання слідчим суддею дозволу на проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій	88
3.1. Надання дозволу на проведення гласних слідчих (розшукових) дій.	88
3.2. Надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.	98
3.3. Надання дозволу на проведення інших процесуальних дій	109

Розділ 4. Оскарження та розгляд слідчим суддею скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого та прокурора	115
4.1. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого та прокурора.	115
4.2. Розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого та прокурора.	140
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.	152

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

КПК	Кримінальний процесуальний кодекс України
КПК РФ	Кримінально-процесуальний кодекс Російської Федерації
СНД	Співдружність Незалежних Держав
МВС	Міністерство внутрішніх справ
ЄРДР	Єдиний реєстр досудових розслідувань
ст.	стаття
ч.	частина
п.	пункт

Відповідно до ст. 124 Конституції України, функцію правосуддя в нашій державі здійснюють виключно суди. Водночас Основний Закон покладає на суд обов'язок здійснювати контроль за законністю та обґрунтованістю процесуальних дій і рішень органів досудового розслідування, прокурора.

У Конституції України визначено, що ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом (ч. 2 ст. 29); кожний затриманий має право в будь-який час оскаржити в суді своє затримання (ч. 5 ст. 29); не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду (ч. 2 ст. 30); кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Винятки можуть бути встановлені лише судом у випадках, передбачених законом, з метою запобігання злочинів чи з'ясування істини під час розслідування кримінальної справи, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо (ст. 31); кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, посадових і службових осіб (ч. 2 ст. 55).

Порядок реалізації судом зазначених повноважень визначено в новому Кримінальному процесуальному кодексі (КПК) України. Відповідно до розділу 10 КПК України, слідчий суддя за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором, або клопотанням прокурора приймає рішення про застосування таких заходів забезпечення кримінального провадження: накладення грошового стягнення; тимчасове обмеження в користуванні спеціальним правом; відсторонення від посади; тимчасовий доступ до речей і документів; тимчасове вилучення майна; арешт майна; запобіжні заходи.

Слідчий суддя за клопотанням слідчого, прокурора приймає рішення про проведення в житлі чи іншому володінні особи таких слідчих (розшукових) дій, як обшук, огляд, слідчий експеримент (ст. 233–236, ч. 2 ст. 237, ч. 5 ст. 240 КПК України), а також про проведення деяких інших процесуальних дій. За клопотанням сторони захисту у випадку, передбаченому ст. 244 КПК, слідчий суддя постановляє ухвалу про доручення проведення експертизи.

Слідчий суддя за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором, клопотанням прокурора уповноважений приймати рішення про проведення таких негласних слідчих (розшукових) дій, як: аудіо-, відеоконтроль; накладення арешту на кореспонденцію; зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж; зняття інформації з електронних інформаційних систем; обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи; установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу; спостереження за особою, річчю або місцем; аудіо-, відеоконтроль місця; використання спеціального завдання з розкриття злочинної організованої групи чи злочинної організації; негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (ч. 2, 3 ст. 246, 260, 263, 264, 267, 268, 269, 270, ч. 2 ст. 272, 274 КПК України).

Також відповідно до ст. 303–307 КПК України слідчий суддя розглядає скарги заінтересованих осіб на бездіяльність слідчого, прокурора, що полягає в невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, у неповоротності тимчасового вилученого майна згідно з вимогами ст. 169 КПК України, також у нездійсненні інших процесуальних дій, які він зобов'язаний вчинити у визначений цим Кодексом строк; рішення слідчого, прокурора про зупинення досудового розслідування; рішення слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження; рішення слідчого, прокурора про відмову у визнанні потерпілим; рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора при застосуванні заходів безпеки; рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій; рішення слідчого, прокурора про зміну порядку досудового розслідування та продовження його згідно з правилами, передбаченими главою 39 КПК України.

Відтак, норми Конституції України та КПК України дають підставу для виділення в діяльності судової влади, крім виключної функції правосуддя, ще й контрольної функції у кримінальному процесі. Йдеться про окрему, самостійну функцію суду, а саме функцію судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, яку відповідно до п. 18 ч. 1 ст. 3 КПК України здійснює слідчий суддя.

Питання судового контролю у кримінальному процесі вивчали такі науковці, як Ю.П. Аленін, В.І. Бояров, В.І. Галаган, С.І. Герасименко, І.В. Гловюк, Ю.М. Грошевий, І.І. Зарева, О.В. Калиновський, Н.С. Карпов, Д.П. Кисленко, О.В. Кондратьєв, Є.Д. Лук'янчиков, В.Т. Маляренко,

М.А. Погорецький, В.В. Ринда, М.М. Сичук, Д.Б. Сергєєва, А.Р. Туманянц, Л.Д. Удалова, Л.В. Черечукіна, В.І. Чорнобук, М.Г. Шавкун, О.Г. Шило, В.Ю. Шепітько, О.Г. Яновська та ін. Однак вони досліджували положення Кримінально-процесуального кодексу України 1960 р.

У зв'язку з прийняттям нового КПК України та набранням ним чинності виникла необхідність у дослідженні правової регламентації здійснення функції судового контролю у кримінальному провадженні, розгляді сучасних проблем, які виникають під час прийняття слідчим суддею рішень про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, про провадження слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, при розгляді ним скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора.
